

[Ragnhild Andersen.]

lærlingene arbejder om søndagen, at drage omsorg for, at deres tekniske uddannelse kom til at falde på den ene dag, da bageriet er lukket og det derfor er muligt at sikre dem dagskoleundervisning netop på denne fridag. De unge har efter kommunisternes opfattelse krav på en særlig beskyttelse for sundhed og velfærd, og lovgivningsmagten har pligt til at drage omsorg herfor og til at afvise krav om forringelser af vilkårene for børn og unge.

Lovforslaget går endda videre end til de unge lærlinge. Også de mindreårige skal sikres ret til arbejde om søndagen. Børnenes arbejdsret skal beskyttes. Ja, der er sagt smukke ord af venstres og de konservatives ordførere om det store initiativ, der her er taget. Det var venstres ordfører, det ærede medlem hr. Kr. Juul, der udtrykte det sådan, at heldigvis har vi det frie initiativ. Skal man fra denne talerstol berømme de 11-åriges, de mindreåriges, store initiativ i spørgsmålet om søndagsarbejde i dette, som man har kaldt det, barnets århundrede? Det må jeg sandelig nok sige! Alt sættes ind i kampen for rundstykkernes udbringelse, alt! Medens arbejdsløsheden i denne vinter holder sit indtog blandt unge og ældre arbejdere, søger den radikale og borgerlige presse at mobilisere en offentlig forargelse over, at det ikke er tilladt børn på 11 år at udføre budtjeneste om søndagen for en ringe betaling. Ingen skal fortælle mig, og ingen skal fortælle alle fornuftige mennesker, at nogen moder er begejstret for at vække sine børn om søndagen før kl. 6 for at sende dem ud og bringe morgenbrød rundt til de utålmodige kunder. Ingen skal fortælle mig eller andre, at verden går under, fordi dette morgenbrød ikke bliver bragt ud af de mindreårige for en ringe betaling, for en underbetaling, som det er almindeligt.

Den lille Niels i Slagelse er blevet en hel helt, som ikke gav op i kampen, selvom hans arbejde muligvis strider mod næringslovens § 29, hvad jeg ikke skal forlange Niels straffet for, og hvad heller ikke andre forlanger ham straffet for. Med sine 11 år ved denne lille purk allerede, at penge er alt i verden. Niels kan sætte sine penge i banken, har man læst i aviserne, han belønnes af en bagermester med 200 kr., som han kan sætte i banken. Jeg kender ikke den lille

Niels fra Slagelse, og det gør formentlig heller ikke de øvrige ærede medlemmer, men jeg kender andre små drenge og piger, for hvem det står som det store at tjene penge, og hvorfor? Fordi deres forældre har små indtægter, fordi det drejer sig om at skaffe penge til strømper, sko, cykle, tøj og en biografbillet af og til, fordi mor ikke altid har penge at give børnene. Men er det nu ikke et sørgeligt billede af det kapitalistiske samfundssystem, som ellers berømmes som det eneste udmærkede og fortræffelige og demokratiske, at det skal være strengt nødvendigt at lukke op for lovgivningens port for at sikre alle 11-årige ret til arbejde, oven i købet søndagsarbejde?

Det bringer tankerne tilbage til kapitalismens barndom, da arbejdsgiverne søgte at få den billigst mulige arbejdskraft, kvinderne, de unge, børnene. Fremskridtsvenlige mennesker tog dengang kampen op mod børnearbejdet. Kvinderne og de unge organiserede sig og skaffede sig derigennem organisationsvilkår og forbedrede arbejdsvilkår, men børn kan ikke organisere sig. Naturligvis var der dengang modstand mod, at det blev forbudt børn at udføre erhvervsarbejde, og denne modstand fandtes naturligvis også i de familier, hvor børnene bragte penge hjem, som mere eller mindre var en hjælp til familiens underhold. Jeg ser ikke bort fra, at dette også kan gøre sig gældende i dag, men det er ikke ensbetydende med, at lovgivningsmagten skal sikre børn ret til arbejde. Når man nu i 1955 fører en så voldsom offentlig kampagne for børns ret til budtjeneste om søndagen, kan jeg ikke se rettere, end at det er et tilbageskridt, som klodser, og en illustration af, hvordan det forholder sig med beskyttelsen af børnene under vort kapitalistiske samfundssystem. Det sker altsammen for at tilfredsstille ønsket om udbringning af morgenbrødet.

Indtil for få år siden kom de kvindelige bladude hver morgen med aviserne, også om søndagen. De bragte søndagsaviserne ind ad døren. Så erklærede de, at de ikke hele deres liv ville rende på søndagsarbejde. Det endte med, at vi ikke får søndagsaviser bragt gennem Bladkompagniet i København. Mange mennesker kan derfor ikke få deres søndagsaviser ind ad døren, men livet er ikke gået under i disse hjem endda, ver-